

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskernes Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KLOSTRET OG
SCT. CATHARINÆ KIRKE
I RIBE

VEJLEDNING FOR BESØGENDE

1969
RIBE REKLAMETRYKKERI
RIBE

KLOSTRET

VED AMTSFULDMÆGTIG ERIK KONDRUP, KLOSTERFORSTANDER

Ribe kloster, stiftet 1228 og indviet til Sct. Catharina, er det eneste bevarede af de gamle klostre i Ribe.

Det er grundlagt af dominikanermunkene, også kaldet sortebrødrene eller prædikebrødrene, en munkeorden, der stiftedes 1208 af spanieren Dominicus Guzman. Dens formål skulle være evangeliets prædiken, kættere-rens omvendelse, troens forsvar og kristendommens forplantelse.

Her skal først nævnes noget af det, man ved om klostrets historie.

Meget af den fortaber sig desværre i mørke. Vi ved, at dominikanerne kom her til Ribe 1228 og begyndte opførelsen af kirken og klostrets øst-fløj. I indbindingen til Ribe bys rådstuebog for 1596 og årene derefter er fundet 2 stykker pergament, der indeholder brudstykker af klostrets døde-bog. Heri nævnes broder Bjørn som klostrets første bygmester.

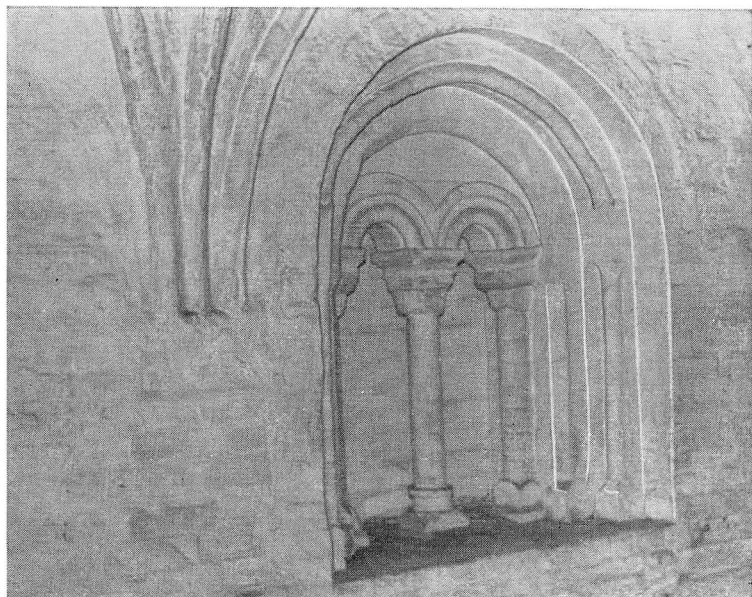
Det er heller ikke meget, vi ved om munkenes liv her i klostret, men her som andre steder er deres tid vel gået med messer, bønner, processioner, boglige sysler, jorddyrkning, ordning af klostrets økonomi, gæstebud o.s.v.

Men foruden med alt dette, har munkene haft travlt med at bygge kirke og kloster. I ca. 200 år byggede de på klostret, før det stod som det firefløjede anlæg, vi ser i dag. Og da har kirkens og klostrets anselige bygninger sammen med dets store tilliggende af byjord domineret Ribes sydøstlige kvarter.

Munkene blev betænkt med gaver — penge, brød, korn, øl, heste, jord og gårde m.m. F.eks. gav forstanderen for »Puggård« (nu Ribe katedral-skole), hr. Wilhelm, i 1338 munkene 1 skilling sterling, og samme år fik de 1 tønne Traven-øl og 1 tønne rug forbagt i brød af magister Esger Mø. 1388 testamenterede biskop Jens Mikkelsen dem 1 fole.

Når det drejer sig om større gaver, var der ofte knyttet vilkår om afholdelse af messer og begjængelser dertil. Således stiftede ridder Peter Skram (søhelten Peder Skrams bedstefader, hvis grav i 1957 blev fundet under våbenhuset ved Hee kirke ved Ringkøbing) i 1461 to ugentlige messer og to årlige begjængelser for sig og sin familie og gav til gengæld klostret en gård. Og til slut skal nævnes, at 1481, torsdagen efter Kristi himmelfartsdag, fremstod Tamis Eriksen på Frøs herredsting og kundgjorde, at han havde givet sig til prædikebrødrene i Ribe med alt det gods, han havde, hvorfor han gav prioren fuldt skøde på alt sit gods.

Skueplads for en storpolitisk begivenhed var klostret 1524, da Vincents Lunge, lensmand på Bergenhushus, som det norske rigsråds udsending, her på klostret udstedte hyldningsbrev til Frederik I (efter Christian II's flugt).

Et af de romanske vinduespartier fra den gamle kapitelsal.

Det var nogle få spredte træk fra dengang. Længe fik munkene ikke lov at leve i det færdigbyggede kloster. Ved reformationen måtte de indstille deres virksomhed, det økonomiske grundlag blev revet væk under dem, kirken blev gjort til sognekirke, og 1536 tilfaldt klosteret kongen med alle dets jorder.

Klostret blev taget i brug som »almindeligt hospital«, d.v.s. et sted, hvor gamle og syge fra land og by kunne få ophold. Jorderne fik det lov at beholde, og der kom flere til, bl.a. nogle her ved Ribe, som klosteret ejer endnu.

Der blev gjort en del fra kongens, magistratens og ved en enkelt lejlighed fra Hans Tavsens side for at styrke hospitalets økonomi. F.eks. udgik 1578 kgl. åbent brev om, at alle, der fiskede fra fiskerlejerne List, Sønder-Rømø, Mandø, Fanø, Langleg, Sønderside, Vesterside, Nyminde, Hug og Årgab, een gang om året mellem påske og Sct. Hans skulle give een mands lod fisk til hospitalet, og 1696 bestemte magistraten, at svin, der gik løse om i byen, skulle være forbrudt til hospitalet.

Omkring år 1700 ejede hospitalet 708 tdr. hartkorn bøndergods, noget helt oppe ved Lemvig, et anseligt tilliggende, men alligevel må det have været trange tider for hospitalet, for på den tid styrtede østfløjen, den ældste af fløjene, uden at blive genopbygget. I løbet af det 18. årh. blev størstedelen af jorden solgt.

Antallet af hospitalslemmer skiftede — 1652 var der 80. Men desuden skulle nogle lærere og peblinge fra latinskolen bespises i hospitalet ifølge en gammel overenskomst fra 1554. En pebling fra 1660'erne har herom skrevet:

*hvor mangen gang har jeg vel her nedtrinet
med våd og frossen fod, når kuld i næsen hvinet,
dog gik jeg glædelig, for bordet det stod bred
og kakkelovnen var med varme vel tilred.
Da uformøden var mig appetit at gøre
med apotekerkost, jeg fuld vel kunne røre
min klosterkniv og ske, og vel fornøjet var
såvel som andre med hvad man for os frembar.*

Denne bespisning afløstes senere af en pengeydelse, som klostret endnu den dag idag betaler til Katedralskolens Stipendiefond.

Om den tids mange oversvømmelser i Ribe mindes man, når det oplyses, at 1682 ødelagdes kongens magasinshø i gården her under højvande.

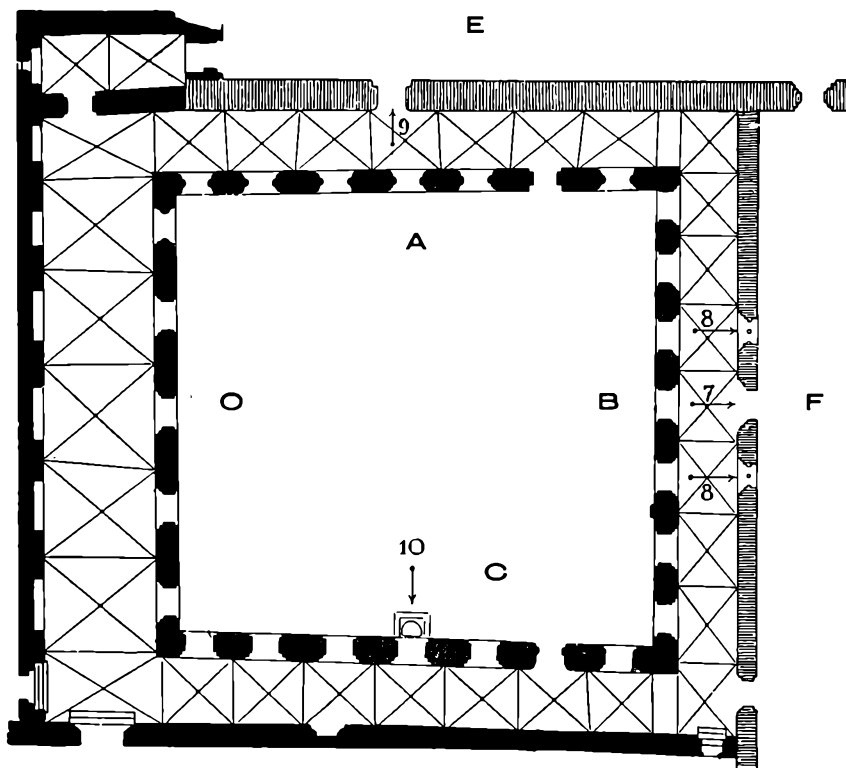
1709 lagdes i hospitalet en afdeling for sådanne mennesker, »som af vanvittighed og sindets forstyrrelse var blevet hjem søgt«. En af cellerne findes nu på et museum i København. Afdelingen nedlagdes i 1862.

1808 blev der indrettet militærlazaret i hospitalet, da to spanske regimenter var garnisoneret i byen.

I sydfløjen var der til brug for lemmerne en kirkesal, men denne blev nedlagt i begyndelsen af det 19. årh., og 1828 blev prædikestolen og altertavlen overført til Mandø kirke, hvor man stadig kan se dem.

I indeværende århundrede er hospitalet efterhånden blevet omdannet til en stiftelse, en selvejende institution ved navn »Ribe kloster«, der står under stiftamtmandens, biskoppens og justitsministeriets tilsyn, og hvori der bor 10 damer, der delvis yder vederlag for opholdet.

Efter at vi nu har iagttaget spredte træk af det liv, der igennem mere end 700 år er levet der, lad os da se på de bygninger, der har dannet rammen om munkenes bønner og processionser, de »fattige, såre og syge« hospitalslemmers pleje, de sindssyges daglige »gårdture«, kongens magasinshø, spanske dragoners sygeleje, peblingenes måltider og deres sang i den lille hospitalskirke og meget andet.

På ovenstående grundplan ses beliggenheden af klostrets 4 fløje, nordfløjen (A), der er bygget til kirken (E), østfløjen (B), sydfløjen (C) og vestfløjen (O).

Lad os først se på østfløjen, der er den ældste. Det, man ser, er kun et smalt korsgangsparti i to stokværk, der har hørt til den nu næsten forsvundne østfløj, der var klostrets hovedfløj (F), bygget i årene efter 1228, og som indeholdt kapitelsalen forneden og sovesalen foroven. Korsgangens indermur (skraveret på planen) med de 2 tilmurede vinduer og dør (7 og 8) er det nederste af den gamle østfløjs vestfacade, det eneste, der er tilbage af den. Hvis man går om i klosterhaven, vil man på kirkens sydmur kunne se en stump mur, der er resten af den gamle østfløjs østvæg. Fløjen har haft en indvendig bredde på ca. 7 meter.

Den har været en bygning af smuk arkitektur, hvilket ses på det tilbageværende parti, korsgangens indervæg; de 2 tilmurede vinduer og døren mellem dem, har hørt til kapitelsalen. De tilhører den romanske stils senere periode, hvor spidsbuen begynder at gøre sig gældende, og vinduerne skal nu være ganske enestående i Danmark. — Lidt tilhøjre for det sydligste vindue ses i muren aftegningen af et ildsted med aftræk. Et mindre ildsted lidt til højre herfor har haft samme aftræk. Det største ildsted har muligvis været kapitelsalens ildsted, og det mindste har muligvis været et ildsted ud til korsgangen, hvor munkene kunne varme hænderne, når de gik rundt derude.

På denne ældste fløj, der oprindeligt stod alene som en tilbygning til kirken, tilbyggede man senere (antagelig omkring 1450) det nuværende østre korsgangparti, der nu udgør østfløjen, i 2 stokværk og med 9 fag krydsribbehvælvinger.

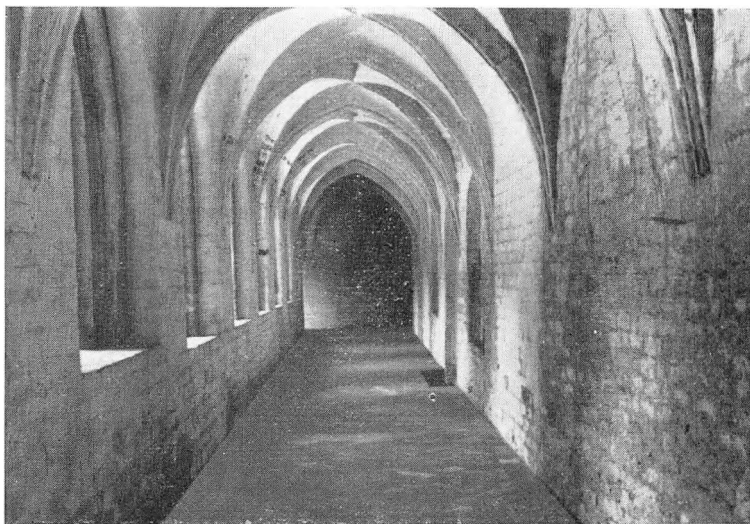
Lad os fra gården iagttage denne smukke bygning. I nedre stokværk ser man de rigt profilerede, spidsbuede arkader, der passer godt ind i de hvælvingfag, hvortil de hører. I øvre stokværk ses 9 små spidsbuede vinduer, hvoraf det sydligste har været skjult af den søndre korsgang, der altså må være bygget senere end den østlige. Endnu 2 vinduer i den nordlige ende er dækket af nordre korsgang, der altså også må være bygget senere end den østlige. — Vinduerne er ligesom tilfældigt anbragt over arkaderne uden akseforbindelse med dem. Også den smalle murpille er anbragt vilkårligt. Læg endvidere mærke til savsnitfrisen og gesimsen derover. — Alt i alt er denne facade præget både af regelmæssighed og af vilkårlighed, men først og fremmest af de vandrette linjer. Som i de andre fløje er der bomhuller fra opførelsen. Flere steder kan man endnu konstatere den skælkalk, der blev brugt ved opførelsen.

Inden denne korsgang omkring 1450 blev opført, må sydfløjen, oprindeligt uden korsgang, være blevet rejst. Det er sikkert sket i 1400-tallets begyndelse. Da har klostret bestået af østfløj og sydfløj uden korsgange. Så er som sagt østre korsgang bygget til, så den søndre og den nordre langs kirken og den vestre selvstændige korsgangsføj. Kort efter 1450 stod da klostret i noget nær den skikkelse, hvori vi idag ser det, blot med den store nu forsvundne østfløj som hovedbygning.

Korsgangene i syd, vest og nord er ligesom den østre i 2 stokværk med krydsribbehvælvinger og spidsbuede, profilerede arkader.

På den søndre facade ser vi 3 små kristushoveder i brændt ler. Brønden er anbragt i vor tid på det sted, hvor brønden almindeligvis findes i klostrene. Kummen er muligvis en gammel døbefont. Inde i korsgangen ses en blænding, hvor der har været indgang til sydfløjen.

Vestre korsgang er en selvstændig korsgangsføj. I korsgangens nordende findes et lille rum med et smalt vindue. Her har antagelig klostrets hoved-

Østre korsgang.

indgang været, og rummet har så været portnerrum. Nu er der her anbragt en lille samling kistebeslag m.m., der blev fundet ved kirkens og klostrets restaurering 1919—1932.

Fra midten af nordre korsarm fører en dør ind til kirken (9). De profilrester, der ses over døren, hidrører fra, at døren oprindeligt har været højere og spidsbuet. Da korsgangen blev bygget til, blev det nødvendigt at gøre døren lavere. Den var munkenes hovedindgang til kirken.

Sydfløj, vestfløj og nordfløj udgør arkitektonisk set en helhed. Som østfløjen har de regelmæssige arkaderækker, men derover firekløverbånd, fladbuede vinduer og derover — som på østfløjen — savsnitfrise og gesims.

Men østfløjen er dog trods sit særpræg med i den harmoni, der præger denne klostergård. Dens arkade- og vinduesrække falder sammen med de andre fløjes, og i alle fløjene er de vandrette linjer herskende.

Med sin utvungne harmoni er klostergården i Ribe en af de skønneste i Danmark, og i forbindelse med kirken, sammen med hvis vældige tagflade klostrets egne tage gør et storslået indtryk, især set fra klosterhaven og helst en månelys vinteraften med sne, er klostret det skønneste mindesmærke om dominikanernes bygningskunst i Danmark.

SCT. CATHARINÆ KIRKE

VED SOGNEPRÆST J. D. BITSCH-LARSEN

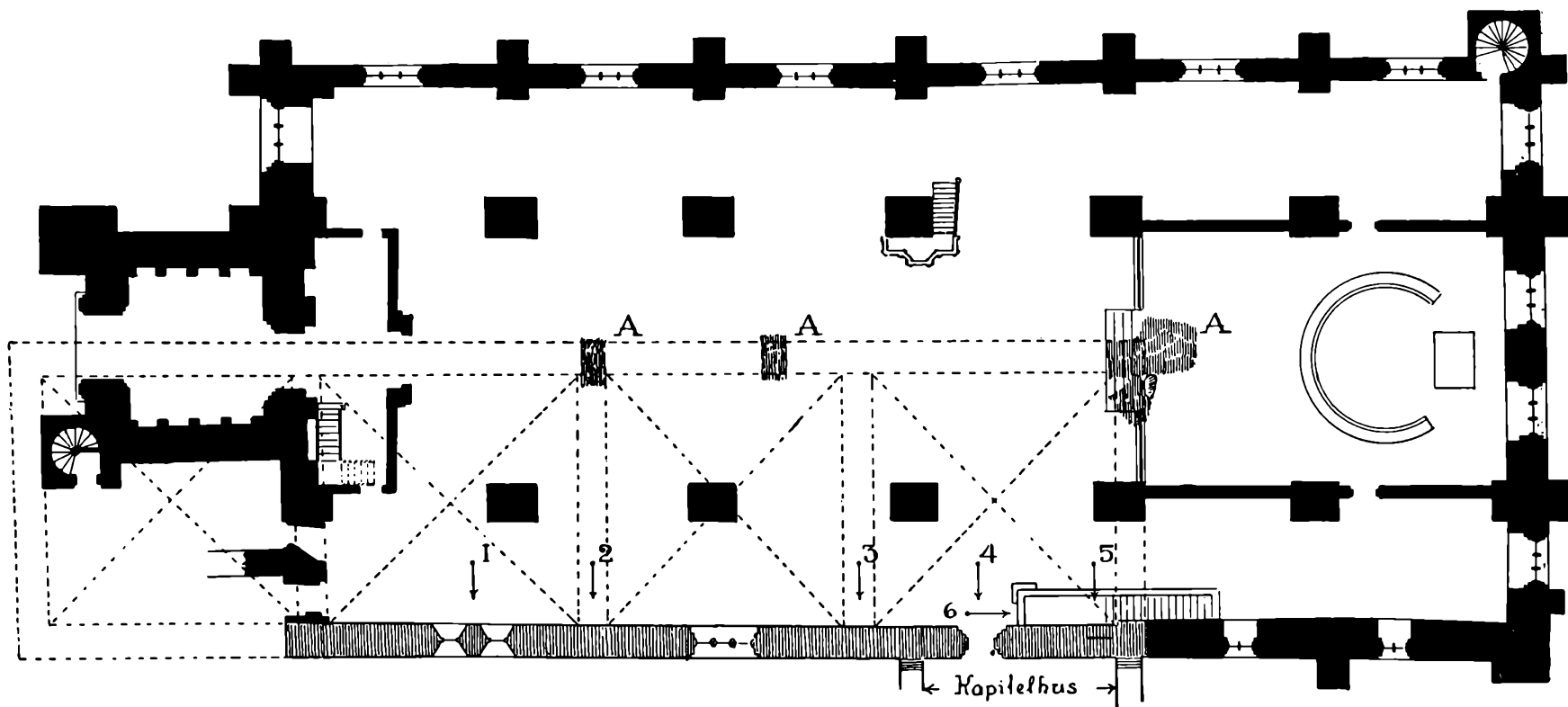
Kirkens og klostrets bygningshistorie middelalderen igennem falder i 3 forskellige perioder.

1. DEN SENROMANSKE PERIODE

(1200—ca. 1400)

Sct. Catharinæ Kloster blev stiftet år 1228 med broder Bjørn (Bero) som »primus constructor«, og munkene var dominikanere (sortebrødre). Kirkens opførelse er utvivlsomt blevet påbegyndt umiddelbart efter klosterets stiftelsesår, og kirken fik navnet Sct. Catharinæ Kirke efter helgeninden Catharina af Alexandria, en fornem, filosofisk uddannet kvinde med

megen lærdom. Hun blev som ganske ung for sin kristentros skyld henrettet 307 med sværd, efter at det med jernpigge forsynede hjul, som hun først blev lagt på, var gået i stykker på mirakuløs vis. Hendes helgendag er den 25. november, og som den meget lærde blev hun de lærde dominikaneres protektrice. På Sct. Catharinæ plads ses en ottesidet brønd, der øverst i bronze bærer Sct. Catharina med sine symboler, marterredskaberne: Det itubrudte hjul og sværdet. — Den oprindelige kirke var senromansk og eenskibet. På den vedføjede grundplan over kirken ses den ældste kirkes omrids tegnet med punkterede linjer. Deraf ses, at kirken var 4 fag lang (de oprindelige fag var bredere end de nuværende). Af den første kirkes sydmur er de 3 fag bevaret, svarende til de nuværende 4 fag. Dette stykke af sydmuren ses skraveret på grundplanen. Man har kunnet konstatere tilstedeværelsen af det nu forsvundne 4. fag (mod vest), da der på den nedbrudte sydmurs yderside er konstateret tydelige spor af støttepiller. Over dormitorietrappen (se grundplan ved 5) ses aftegningen af en nedbrudt mur. Det er den ældste kirkes østgavl, der som fortsættelse mod

syd dannede østvæggen af klosterets nu forsvundne østfløj. Ved A (se grundplan) er der konstateret fundamenter af den eenskibede kirkes nordmur. Den første kirke har haft fladt loft; men brede lisener på sidemurenes ydersider og fund af tidliggotisk (el. senromansk) hvælvingribbesten (fra 1200-tallet) viser, at man på et eller andet tidspunkt i 1200—1300-tallet har foretaget en overhvelving. I grundplanen er disse hvælvingfags brede jordbuer og grater punkteret på samme måde som kirkens omrids.

Ved 1. (se grundplan) er nogle småluger. Lukker man dem op, ser man resterne af de ældste vinduer. Den oprindelige overhvelving har man på grund af det vigende fundament (1—2 kampstensskifter) på den bløde engbund, som nordmuren hvilede på, måttet nedbryde, hvorimod den søndre mur, da dens fundamenter hvilede på sandbund, blev stående. Syd-muren står formentlig på en opfyldning af en grav eller en gammel å-arm, som munkene, da de fik grunden, har måttet opfylde.

2. DEN HØJGOTISKE PERIODE

(ca. 1400—ca. 1433)

Det hvælvingstryk, som fik den ældste kirkes nordmur og vestgavl til at hælde, krævede en gennemgribende ombygning. Den har formentlig fundet sted omkring årene 1392—1401, for i disse år udstedte paven tre afladsbreve, hvori det bl.a. siges, at kirken var blevet »ligsom et offentlig sted og totalt øde«. Dominikanerne i Ribe var i nød, og både kloster og kirke trængte til hjælp til nødvendige fornyelser og ombygninger. Den nye kirke har benyttet den faststående sydmur, men præget af den nye kirkestil, den fuldt udviklede gotik. Uden tvivl fik denne kirke samme faginddeling som den første kirke, dog eet fag kortere i vest og muligvis forlænget med to fag i øst. Tydelige spor viser, at også denne kirke har været overhvelvet, trods den svage fundering. Grundforskellen på denne og den oprindelige kirke var gotikken, hvor de 2 romanske vinduer i hvert fag erstattedes af 1 gotisk vindue, højt, spidsbuet, stavdelt, ligesom vestgavlen prydedes med højsiddende spidsbuede blindinger, murede med glasserede sten. Kirke nr. 2 har kun stået i en kort årrække. Allerede 1433 anbefaledes det i et pavebrev at skaffe de hårdt betrængte dominikanere hjælp efter kirkens brand. Fra den 2. byggeperiode stammer døren ind til kapitelhuset (ved 4.) og døren til munkenes sovesal (ved 5.). Den sidste står nu som en blanding, hvortil trappen fører.

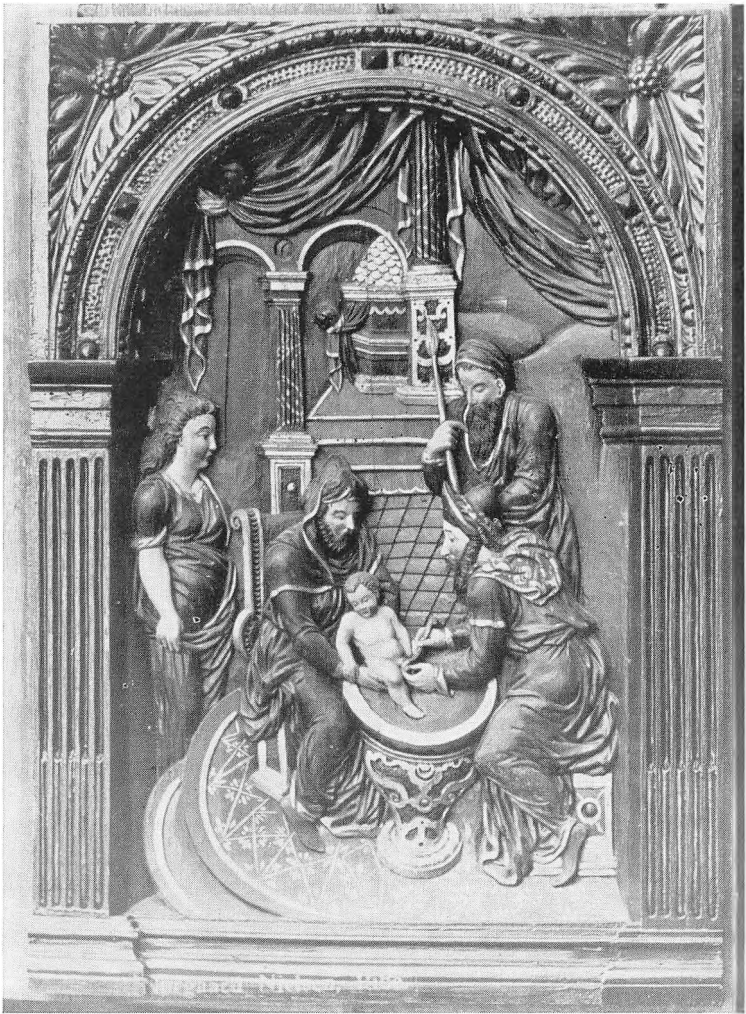

De to høje gotiske vinduer giver koret dets særpræg.

3. DEN SENGOTISKE PERIODE

(1450—1918)

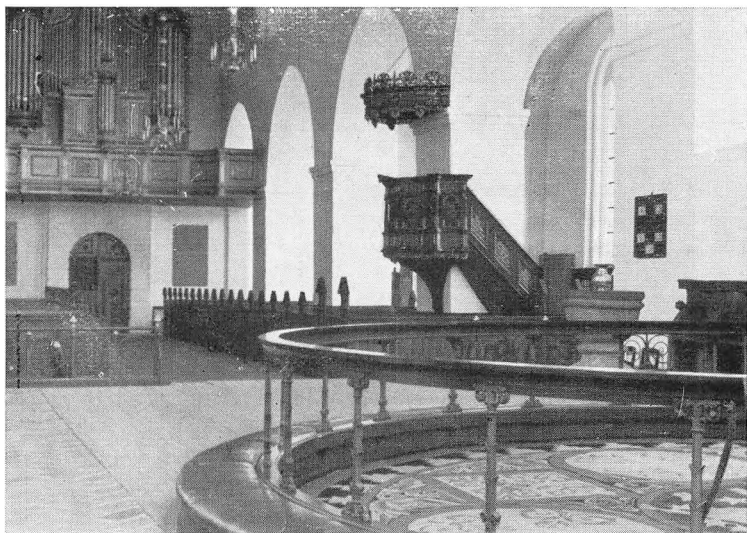
Allerede i 1400-tallets første halvdel måtte man skride til den højgotiske kirkes nedbrydning efter branden kort før 1433, og inden århundredets midte må arbejdet på den nu restaurerede 3-skibede kirke være påbegyndt. Også denne kirke ville man overhvelve, og i begge sideskibe blev hvælvingerne fuldført, ligesom store spidsbuede afrætninger til hvælvinger i hovedskibet er kendelige; men den påbegyndte opmuring af disse er af hensyn til murhældning blevet standset. Denne 3. kirkebygnings sengotiske arkitektur er vistnok valgt, fordi man med erfaringer fra domkirken in mente tænkte at denne byggeform havde større stabilitet. Kirken er treskibet, oprindeligt uden tårn, 46 m lang, 21,5 m bred og ca. 20 m høj, og opført af røde munkesten med 6 fag i både midt- og sideskibe. Fra midterskibet åbner sig mod hvert af sideskibene 6 rundbuede, svagt tilspidsede arkader (buer), der bæres af 5 svære fritstående, firkantede piller. I høj-kirkemuren findes over hvert arkade 3 små rundbuede, let tilspidsede

Det 3. felt i prædikestolen er især bemærkelsesværdigt ved sin håndfaste gengivelse af Jesu omskærelse.

triforieåbninger, omfattet af en stor spidsbuet blinding. Af den oprindelige overhvelving var i 1918, da restaureringen påbegyndtes, kun det søndre sideskibs hvælvinger i behold. Det er 6 krydsningshvælvinger med simple uprofilerede ribber, hvoraf 6 i hver hvælving, og som støtte for hvælvingerne er der lisener på akadepillerne. På kirkens østgavl er der 4 stræbepiller, hvoraf de 2 midterste meget høje og svære, og ud for midterskibet 2 høje, slanke vinduer, ud for sideskibene 1 mindre; det enkle midterskibsgavlfelt prydes bortset fra de smukke vinduer kun af savsnitskifter, mens sideskibsgavlfelterne har stigende gavlblindinger. Alle kirkens vinduer er spidsbuede — i det søndre sideskib kun 2 i de 2 østligste fag, hvoraf det endda er blindt, idet der ud for dette vindue var påtænkt at genrejse klosterets østfløj med kapitelsal og sovesal. Resten af sydmuren er helt uden vinduer på grund af klosterets østfløj og nordre korsgang, som her dækker sydmuren. Sporene af den 2. kirkes høje, spidsbuede vinduer ses endnu, idet kamprofilet er synligt over de små luger i sydmuren (ved 1. på grundplanen). Disse vinduers top findes højt over hvælvingerne. Kirkens hovedindgang er i vest, og en nu forsvundet dør kan spores i nordre sideskibsmurs vestlige fag, ligeledes en dør i det søndre sideskibs østgavl. Over kortaget har der — som i Løgumkloster — været et mindre klokkespir. Dette er — så vidt vides — brændt 1580, og først i 1617—18 opførtes der for 3170 Rd. et tårn i vest, 32,6 m højt. Dette var dog så slet funderet, at det snart begyndte at hælde, hvorfor man i 1745 nedtog dets øverste del, så det kun nåede skibets taghøjde. Tårnrummet (våbenhuset) blev kirkens forhal, dets portal bærer Chr. VI's navneciffer og årstallet 1746; mens der ovenover i murankerne står årstallet 1617. Fra samme periode stammer den nuværende prædikestol i eg fra 1591, skåret her i Ribe. De 7 felter fremstiller Jesu barndom, og heraf er især det 3. felt interessant derved, at omskærelsen er fremstillet. Det er forholdsvis sjældent. Da Riberhus blev nedbrudt, skænkedes mange tusinde tag- og mursten til Sct. Catharinæ Kirke.

Døbefonten er en såkaldt bægerbladsfont — en krans af blade er indhugget på den nederste del af fonten. Denne type er almindelig nord for Skjern å, men syd for den findes der 2 af denne type. I præsteværelset fandtes indtil august 1960 et krucifix af middelalderlig oprindelse, vel fra 1300-tallet. Det var uden kors og Kristusskikkelsen uden arme og fødder, ca. 60 cm høj. En dag var krucifixet borte, vel sagtens stjålet af en samler. Af kirkens middelalder-inventar er bevaret de munkestole, der står i kirkens kor. En stor 5-armet malmstige — de 5-armede stager er karakteristiske for dominikanerne — som tidligere har tilhørt kirken findes nu i Ribe Domkirke. Efter sigende har stagen skiftet ejer i en byttheandel mellem de to kirker. Sct. Catharinæ Kirke fik i stedet et orgel fra domkirken.

Enkelhed og ro præger Sct. Catharinæ Kirkes indre.

Af kirkens to klokker er den mindste den interessanteste. Den bærer følgende indskrift:

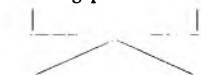
Jesus af Nazareth, jødernes konge, Maria, den rene mø, hjælp os, når vi skulle dø. Scta Katharina hedder jeg, Sct. Nicolai Sogn lod mig støbe i Herrens år 1477. Kirkevæрге for Sct. Nicolai Kirke, Morten Jensen og Mads Andersøn støbt af Peder Hanssen, Flensborg.

DEN SIDSTE RESTAURERING

(1918—1932)

I 1918 måtte man skride til kirkens lukning. Fundamenterne i den nordlige side af kirken blev ved at give efter for de store murmassers tryk. Nordmurens hældning ind mod Sct. Catharinæ Torv udgjorde ikke mindre end ca. 60 cm. Det var ikke mere trygt at færdes under kirkens tag. I 1917 havde den danske rigsdag bevilget midler til en restaurering af både kloster og kirke, og det store og ansvarsfulde arbejde blev overdraget arkitekt

H. Lønborg Jensen, der løste opgaven både samvittighedsfuldt og med megen pietet. Han havde dygtige medarbejdere; men æren for den vanskelige funderingsopgave tilkommer Lønborg Jensens geniale dristighed og faglige dygtighed. Munkene havde belært af sørgelige erfaringer med den bløde engbund bygget murpillerne til at bære nordmuren på et slyngeværk af 2—3 lag ellestammer, der lå i 4—5 m dybde. Disse stammer var i årene blevet delvis mørnet, selv om adskillige stammer var meget velbevarede, da de blev gravet frem for dagens lys. En del af træet blev anvendt til lysestager og lign., som stadig findes i mange Ribe-hjem. Der forarbejdes stadig smykker med træ fra disse stammer. Lykkeligvis fandt man ved undersøgelser af undergrunden fast sandbund i 6—7 m dybde. Nu blev de middelalderlige murpiller erstattet af solide betonpiller, der hvilede på fast bund. Det nye fundament under nordmur og pillerne i kirkens nordside blev konstrueret sådan, at mure og piller kunne dreje på det nye fundament

men foreløbig bestod kirkens hældning. I kirkens sydside lavede man også nye fundamenter, der var delt i en øvre og nedre del. I dette mellemrum blev der, da betonmasserne var hærdet, anbragt over 30 donkrafte og et stort antal metalbeslåede egetrækiler, og i løbet af 6 forårsdage i april 1920, ved at et stort arbejdshold hver 3. time på et givet signal skruede donkraftene en ubetydelighed ned, drejede den gamle kirkes massive murværk og piller ned i lodret plan og kom til at stå klippefast »i stand til at trodse årtusinder«. Nu kunne kirkens restaurering begynde; men efterkrigstidens problemfyldte tid sinkede arbejdet år efter år. En anden grund var den, at Nationalmuseet ønskede klosteret restaureret først og derefter kirken som »Klosterets Krone«. Ikke mindre end to præster gjorde tjeneste i embedet uden kirke, provst F. Tønnesen og pastor E. Clausen. Omsider kunne man 1. søndag i advent 1932 skride til den højtidelige genindvielse af kirken.

25 år senere — sommeren 1957 — blev hele kirkens indre atter kalket, så de store flader igen fik det lyse og rene skær, som hører med til denne kirkes særpræg.

Sct. Catharinæ Kirkes middelalderkrucifix

Hvis De nogensinde skulle se ovenstående krucifix et eller andet sted, så lad os det venligst vide. Det er stadig — hvem der så måtte være den øjeblikkelige indehaver — Sct. Catharinæ Kirkes ejendom .

FOTOS:

Omslagets forside: *K. E. Knudsen*. Omslagets bagside: *C. Nørgaard Nielsen*.

Side 3: *J. D. Bitsch-Larsen*. Side 7: *J. D. Bitsch-Larsen*.

Side 11: *Anne Bojsen*. Side 12: *N. Nørgaard Nielsen*.

Side 14: *J. D. Bitsch-Larsen*.

